

VÁLASZTÁSI KISOKOS 2024 ÖNKORMÁNYZATI ÉS EURÓPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁS 2024. JÚNIUS 9.

ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁS

ÖNKORMÁNYZATI ÉS EURÓPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁS 2024. JÚNIUS 9.

Idén először az önkormányzati és az Európai Parlamenti választások egy napon lesznek. A közös eljárás miatt némileg az eljárás szabályai is változnak, amit az alábbi tájékoztatóban mutatunk be. Jól működő demokrácia csak úgy lehetséges Magyarországon, ha mindannyian időről időre részt veszünk közös ügyeink alakításában. Egy igazi demokráciában azonban erre nem csak négy vagy éppen öt évente egyszer van lehetőségünk, hanem minden egyes nap. Sokféle vagyunk, ezért részvételünk is sokféle lehet.

1. MIRE SZAVAZUNK AZ ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSOKON?

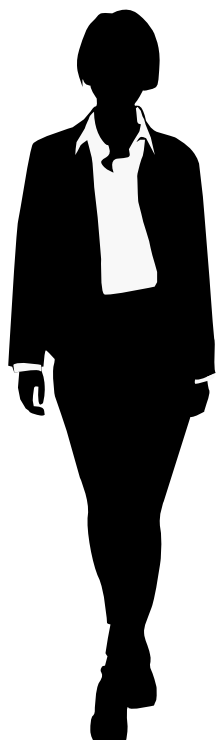
Az önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a helyi lakosok minden magyarországi településen és a fővárosi kerületekben megválasztják a polgármestert és a helyi önkormányzat képviselőtestületének tagjait. Ezen kívül minden vármegyében megválasztjuk a megyei önkormányzat tagjait, a budapesti lakosok főpolgármestert is választanak, illetve a nemzetiségi állampolgárok nemzetiségi önkormányzati képviselőket. A vármegyeszékhelyeken, a megyei jogú városokban és Budapesten élők megyei önkormányzatot nem választanak.

A tízezer vagy annál kevesebb lakosú településeken ún. egyéni listás rendszer működik. Ez azt jelenti, hogy az egész település egyetlen választókerületet alkot, ahol minden választópolgár legfeljebb annyi jelöltre szavazhat összesen, ahány tagú lesz a képviselőtestület.

A tízezernél nagyobb lakosságszámú településeken, valamint a fővárosi kerületekben ezzel szemben vegyes rendszer működik. Itt a települések több választókerületre oszlanak és mindenki csak egy képviselő-jelöltre szavazhat. Képviselővé válik az a jelölt, aki a legtöbb szavazatot kaphat, de a vesztes jelöltek közül is bekerülhet a képviselő-testületbe az, akinek a jelölő szervezete kompenzációs listát állított. Így áll össze a településeken az önkormányzati képviselőkből és a polgármesterből álló képviselő-testület.

Budapesten a Fővárosi Közgyűlésnek összesen 33 tagja van, 23 kerületi polgármester, 9 fő a fővárosi kompenzációs és a főpolgármester. A fővárosi kompenzációs listát az a jelölő szervezet állíthat, amely legalább a fővárosi kerületek kétharmadában indít polgármester-jelöltet. Azonban a kompenzációs listára nem lehet külön szavazni, az automatikusan alakul ki a vesztes polgármester-jelöltekre leadott szavazatok arányában.

A vármegyei közgyűlés választásakor a szavazó egy listára szavazhat, majd a leadott szavazatok arányában derül ki, hogy ki került be a közgyűlésbe. A vármegyei közgyűlésre a megyei jogú városok lakói nem szavazhatnak, hiszen ezeknek a városoknak saját közgyűlése van.

2. AJÁNLÁSGYŰJTÉS

A jelöltek az elindulásukhoz ajánlásokat gyűjtenek. Ahhoz, hogy egy képviselőjelölt elindulhasson, meg kell szereznie választói körzetében élők legalább 1%-nak ajánlását. Vagyis ha egy körzetben 1000 fő lakik, akkor 10 ajánlás elég az induláshoz. Ahhoz, hogy egy polgármesterjelölt elindulhasson a következő számú ajánlásokat kell összegyűjtenie:

- 10 000 fő alatti településen: a választók legalább 3%-nak ajánlását (1000 főnél 30 ajánlás pl.)
- 10 000 fő alatti de 100 000 főnél kisebb településen: legalább 300 választó ajánlását.
- 100 000 fő feletti településen és Budapest kerületeiben: legalább 500 fő ajánlását.
- a főpolgármester-jelöltnek legalább 5000 fővárosi választópolgár ajánlását.

A törvény lehetővé teszi a többes ajánlást, tehát ha még nem tudod, kire szavazz, több jelölt elindulását is segítheted az ajánlásoddal.

3. KI ADHAT AJÁNLÁST?

Ajánlást adhat minden választójoggal rendelkező polgár, aki benne van a választói névjegyzékben, vagyis állandó lakcíme vagy tartózkodási helye (ld. A) 6. pont) az adott településen van. Csak azon a címen tehetsz ajánlást, amelyik szerepel a lakcímkártyádon, és csak a kártyán szereplő adatokkal. Tartózkodási hellyel rendelkezőként csak akkor ajánlatsz, ha már kérted, hogy az érintett választókerületben szavazhass, hiszen csak ezt követően kerülsz majd be a névjegyzékbe.

4. MIRE VAN SZÜKSÉG EGY ÉRVÉNYES AJÁNLÁSHOZ?

- lakcímkártyáján szereplő teljes név, ha az igazolványba be van jegyezve, akkor doktori címmel, az összes keresztnévvel együtt: dr. Szabó Judit Ilona (a választási iroda értelmezése szerint a dr vagy ifj, id. elhagyása nem kizáró ok, de jobb pontosnak lenni)
- személyi azonosító – fontos, hogy NEM a személyazonosító igazolvány okmányzáma, hanem a lakcímkártyán szereplő, 11 számjegyből álló azonosító;
- az illető saját kezű aláírása.

5. KI SZAVAZHAT AZ ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSOKON? - KINEK VAN VÁLASZTÓJOGA?

Azok szavazhatnak, akiknek lakóhelye vagy tartózkodási helye van az adott településen.

Nem csak a magyar állampolgárok jogosultak szavazni. A helyi önkormányzati képviselőkre és polgármesterre szavazhat az Európai Unió bármely más tagállamának állampolgára is, ha van magyarországi lakóhelye, és előzetesen kérte felvételét a központi névjegyzékbe. Ezenkívül részt vehetnek ezeken a választásokon a magyarországi lakcímmel rendelkező és helyben lakó, menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert külföldiek is.

A vármegyei listára az szavazhat, akinek a vármegyében a megyeszékhelyen kívüli településen van lakóhelye vagy tartózkodási helye.

Ha valakit gondnoksági eljárásban vagy büntetőeljárásban megfosztottak a választójogától, az a helyi önkormányzati választáson sem szavazhat.

6. ÁLLANDÓ LAKCÍM VAGY TARTÓZKODÁSI HELY? - SZAVAZÁS A BEJELENTETT TARTÓZKODÁSI HELYEN.

Az önkormányzati választásokon a tartózkodási helyeden is szavazhatsz, amennyiben a tartózkodási helyedet a választás kitűzését legalább 30 nappal megelőzően bejelentetted és a választás napján még érvényes. Erre vonatkozó kérelmet kell benyújtani a helyi választási irodának.

Fontos! A kérelmet legkésőbb a szavazást megelőző 9. napon 16 óráig lehet benyújtani elektronikus azonosítást követően elektronikus úrlapon, vagy a helyi választási irodában személyesen vagy kézbesítési meghatalmazott útján. Közös eljárás esetén az átjelentkezésre irányuló kérelem a közös eljárás minden választására vonatkozik: azaz egyaránt az EP és az önkormányzati választásokra is.

7. HOL SZAVAZHATOK – MI TÖRTÉNIK, HA ELUTAZOM?

Az önkormányzati választásokon kizárólag a lakóhelyed (állandó lakcímed) vagy a bejelentett tartózkodási helyed (amit sokan ideiglenes lakcímként ismernek) szerinti településen szavazhatsz. Nincs lehetőség máshová átjelentkezni! A tartózkodási helyen szavazáshoz viszont a 6. pontban írtaknak kell megfelelned!

Ezzel szemben az európai parlamenti választáson lehetőségged van átjelentkezni és így szavazni (ld. B) 4. pont). Így legalább az EP választáson leadhatod akkor is a voksodat, ha valamiért nem lennél otthon a szavazás napján.

8. HOGYAN KÉRHETEK MOZGÓURNÁT?

Ha valami miatt akadályozott vagy abban, hogy a szavazás napján személyesen járulj az urna elé, mozgóurna iránti kérelmet adhatsz le. Mozdóurna iránti kérelmedet

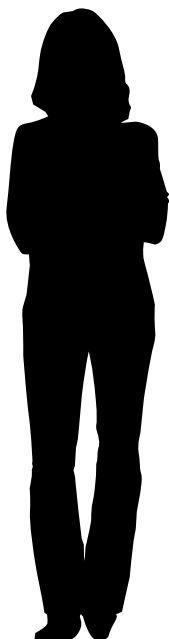
A mozgóurna iránti kérelmet leadhatsz a Nemzeti Választási Irodához:

- elektronikus azonosítással elektronikus úton a szavazást megelőző második nap 10 óráig,
- elektronikus azonosítás nélkül elektronikus úton a szavazást megelőző negyedik napig,

A helyi választási irodához pedig:

- elektronikus azonosítással elektronikus úton a szavazás napját megelőző második nap 10 órát követően, a szavazás napján 12 óráig,
- levélben a szavazást megelőző negyedik napig,
- személyesen vagy kézbesítési meghatalmazott útján a szavazást megelőző második nap 10 óráig.

Az illetékes szavazatszámlláló bizottsághoz a szavazás napján, legkésőbb 12 óráig kézbesítési meghatalmazott útján vagy meghatalmazással nem rendelkező személy általi kézbesítésével tudod benyújtani.

VÁLASZTÁSI KISOKOS 2024 ÖNKORMÁNYZATI ÉS EURÓPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁS 2024. JUNIUS 9.

EURÓPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁS

1 MI AZ EURÓPAI PARLAMENT?

Az Európai Parlament (továbbiakban: EP) képviselőit közvetlenül választjuk az Unió tagállamaiban abból a célból, hogy képviseljék az emberek érdekeit az uniós jogalkotás során, és hogy biztosítsák a többi uniós intézmény demokratikus működését. Olyan kérdésekben dönthetnek, amelyek formálják például a közös környezetvédelmet, fogyasztóvédelmet, energiaügyeket vagy a mezőgazdasági politikát. EP választásokat ötévente tartanak.

2. KIK INDULHATNAK AZ EP VÁLASZTÁSON?

Az EP választáson csak pártok indulhatnak, az általuk állított listákkal. A bekerülő képviselők utána csatlakozhatnak valamelyik európai pártcsalád frakciójához, hogy közösen formálják a jogalkotást és a célok kijelölését az EP-ben. A választás egyfordulós, tisztán listás, nincsenek egyéni választókerületek. Az a párt állíthat listát, amely a választást megelőző ajánlási időszakban legalább 20 000 választópolgár aláírását össze tudja gyűjteni. Mandátumot csak az a lista szerezhethet, amely megkapta az érvényes szavazatok legalább 5%-át.

3. KI SZAVAZHAT?

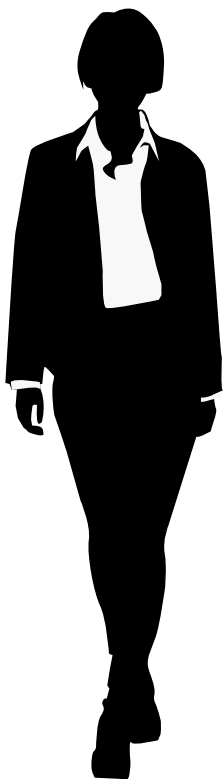
Ajánlást adhat minden választójoggal rendelkező polgár, aki benne van a választói névjegyzékben, vagyis állandó lakcíme vagy tartózkodási helye (ld. A) 6. pont) az adott településen van. Csak azon a címen tehesz ajánlást, amelyik szerepel a lakcímkártyádon, és csak a kártyán szereplő adatokkal. Tartózkodási hellyel rendelkezőként csak akkor ajánlhatod, ha már kérted, hogy az érintett választókerületben szavazhass, hiszen csak ezt követően kerülsz majd be a névjegyzékbe.

Magyarországon az EP választáson részt vehet minden

- nagykorú, magyarországi lakóhellyel rendelkező magyar állampolgár, (ha nincs korlátozva választói jogában bírósági döntés szerint)
- minden magyarországi lakóhellyel rendelkező Európai Unió tagállam állampolgára, aki saját országában választójoggal rendelkezik (ha előzetesen kérte felvételét a választói névjegyzékbe: ilyenkor az állampolgársága szerinti országban viszont nem adhat le szavazatot)
- azok a nagykorú magyar állampolgárok is részt vehetnek a szavazáson, akik az Európai Unió területén kívül élnek, vagyis sem Magyarországon, sem más EU-tagállamban nem rendelkeznek lakcímmel. Ehhez előzetes regisztráció szükséges.
- Azok a nagykorú magyar állampolgárok, akik másik EU országban élnek, és nem rendelkeznek magyarországi lakcímmel, a lakóhelyükön szavazhatnak az adott ország pártjainak listáira a helyi szabályok szerint.

4. HOL SZAVAZHATOK?

A szavazás helyét a választói névjegyzék jelöli ki. Lakóhelyeden erről értesítést kapsz, vagy a helyi választási irodán ellenőrizheted, hogy benne vagy-e a névjegyzékben. Ha a szavazás napján más településen vagy, kérheted átjelentkezésedet annak a településnek a névjegyzékébe, hogy ott adhasd le a szavazatodat. Ha külföldön vagy, akkor is szavazhatsz. Amennyiben van magyarországi lakcímed, kérned kell a felvételeket a külképviseleti névjegyzékbe. Ekkor személyesen adhatod le a szavazatodat az általad választott magyar nagykövetségen, konzulátuson. Ha külföldön élsz és nincsen magyarországi lakcímed, akkor a regisztrációd után a Nemzeti Választási Iroda szavazási levélcsomagot küld neked, amelynek segítségével levélben szavazhatsz. Az átjelentkezésről bővebben olvashatsz az önkormányzati választásokról szóló fejezetben. Lehetőséged van átjelentkezni nem csak a tartózkodási helyedre, ha az önkormányzat nem, de az EP választáson szeretnél szavazni. A külképviseleti névjegyzékbe való felvételre irányuló kérelemnek legkésőbb a szavazást megelőző kilencedik napon kell megérkeznie.

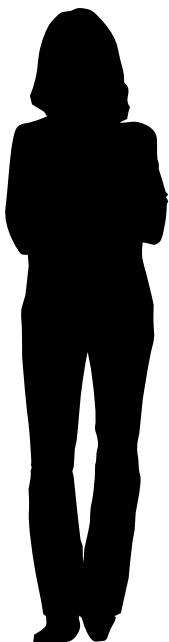

VÁLASZTÁSI KISOKOS 2024 ÖNKORMÁNYZATI ÉS EUROPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁS 2024. JUNIUS 9.

VÁLASZTÁSI KAMPÁNY - TUDNIVALÓK!

A kampányidőszak - jogilag - a választást megelőző 50. naptól a szavazás napjáig tart. A jogsértő kampányolás ellen ebben az időszakban lehet fellépni a választási bizottságokhoz benyújtott kifogással.

JOGSÉRTŐ A KAMPÁNYTEVÉKENYSÉG:

- Ha a jelölt, párt vagy bárki más ajándékot ad vagy ígér, a szavazat, szavazás ellenszolgáltatásaként.
- Ha a kormány kampányol a jelölteknek, pártoknak. (Akkor is jogsértő, ha a kormány tagjai a jelöltek, illetve a kormányzó erők saját pártjuknak kampányolnának.)
- Ha az állami vagy önkormányzati infrastruktúrát, közhivatali erőforrásokat – pl. irodát, nyomtatót, munkaidőt, más célra való állami nyilvántartásokat – használnak fel a kampányolásra.
- Ha valamely sajtótermék nincsen tekintettel a jelöltek közötti egyenlőség elvére és bizonyos jelölte(ke)t aránytalanul sokszor szerepeltet.

JOGSÉRTŐ A SZAVAZÁSÉRT VAGY TÁVOLMARADÁSÉRT ELŐNY KÍNÁLÁSA, HÁTRÁNNYAL FENYEGETÉS.

A jogszerű kampány a választópolgár meggyőzésén keresztül törekszik. Más úton nem lehet jogszerűen rávenni a polgárokat arra, hogy

1. szavazzanak vagy ne szavazzanak (ne menjenek szavazni),
2. egyik vagy másik jelöltre, listára szavazzanak.

PLAKÁTOK, SZÓRÓLAPOK, MATRICÁK ESETÉBEN JOGSÉRTŐ:

- Más jelölt, párt plakátját fedő plakátok felragasztása.
- Más jelölt, párt plakátjainak eltávolítása a kampányidőszakban.
- Vagy egy olyan plakát elhelyezése, amelyen nem látható egyértelműen, kit támogat, kinek a megbízásából.

POLITIKAI HIRDETÉS ÚJSÁGBAN JOGSÉRTŐ, HA:

- Egy hirdetés olyan újságban, folyóiratban jelent meg, amelyik nem kérte nyilvántartásba vételét az Állami Számvevőszéktől az adott választásra.
- Egy újság, folyóirat az egyik pártnak, jelöltnek olcsóbban ad hirdetési felületet, mint egy másiknak, vagy nem az Állami Számvevőszék honlapján meghirdetett listaáron kínálja a hirdetési felületet, bárkinek.
- A politikai hirdetés "rejtve", más tartalmaktól nem elkülönítve jelenik meg az újságban.

VÁLASZTÁSI KISOKOS 2024 ÖNKORMÁNYZATI ÉS EUROPÁI PARLAMENTI VÁLASZTÁS 2024. JUNIUS 9.

VÁLASZTÁSI KAMPÁNY - TUDNIVALÓK!

A VÁLASZTÁSI GYŰLÉS JOGSÉRTŐ, HA:

- A kormány vagy önkormányzat "társadalmi célú hirdetésben" kampányol valamelyik párt, jelölt mellett.
- A politikai reklámhoz értékelő megjegyzéseket fűznek, kommentálják a TV-ben, rádióban.
- A politikai vitaműsorokba nem hívnak meg egy sokak által támogatott jelöltet (vagy egy országos listát állító párt jelöltjét), pedig az összes többit meghívják.

MILYEN VÁLASZTÁSI VISSZAÉLÉSEK FORDULHATNAK ELŐ?

- Valaki gyanús módon befolyásolni próbálja a választás eredményét. Ilyen lehet, ha egy párt, jelölt vagy az ő érdekükben valaki más busszal vagy kisbusszal szállítja a szavazókat. Ilyen lehet az is, ha a választókerületben működő szavazatszámoló bizottság közvetlenül beszámol bármelyik pártnak arról, hogyan alakul a részvétel a választáson.
- Valaki pénzzel, vagy más anyagi juttatással, fenyegetéssel vagy erőszakkal próbál egy választópolgárt rávenni arra, hogy menjen vagy ne menjen szavazni, esetleg arra, hogy kire szavazzon. Ebbe a körbe tartozik a láncszavazás szervezése is. Láncszavazás akkor történik, ha valaki egy előre kitöltött szavazólapot ad egy szavazónak, hogy ő azt az urnába helyezze, és helyette az üres szavazólapot pedig kivigye a szavazóhelyiségből.
- Szintén jogszerűtlen, ha kényszerből vagy ellenszolgáltatásért cserébe kell lefénnyképezni a szavazólapot és azt valakinek meg kell mutatni.

- Valaki a szavazólapot kiviszi a szavazóhelyiségből vagy kitöltött szavazólapot lép be oda.
- Valaki ellehetetleníti, hogy más leadhassa a szavazatát, vagy azt, hogy kifogást nyújtson be valamilyen választási problémával szemben.
- Ezekon kívül még számos módon meg lehet sérteni a választás rendjét és szabályait. Alapvetően minden jogsértő lehet, ami akadályozza azt, hogy bárki szabad döntése alapján, akaratának megfelelően vegyen vagy ne vegyen részt a szavazáson, illetve jelezze a felmerülő problémákat

MIT TEGYEK HA JOGSÉRTŐNEK TARTOK EGY KAMPÁNYELEMET VAGY VÁLASZTÁSI CSALÁST ÉSZLELEK?

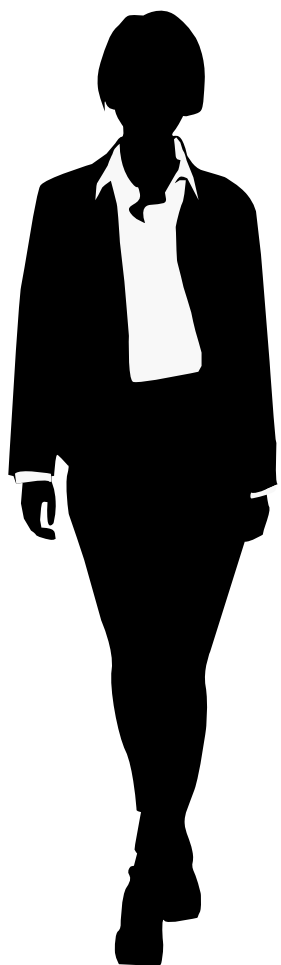
- A jogsértő kampányolás ellen kifogást lehet benyújtani, de erre nagyon rövid határidő áll rendelkezésre. Ha ilyet tapasztalsz, javasoljuk, hogy minél hamarabb kérd jogász segítségét.
- A TASZ szakértői választásokkal, politikai részvétellel kapcsolatos jogi kérdésekben a jogsegely@tasz.hu e-mail címen érhetőek el.
- Emellett a TASZ forródrótot is üzemeltet, a jogukat gyakorolni kívánó polgárok, az újságírók, jelöltek, jelölő szervezetek számára. A forródrót kampányidőszakban (a szavazást megelőző 50. naptól) minden nap reggel 8 és este nyolc között érhető el: +36 30 722 3356

HOGYAN JELENTKEZHETEK SZAVAZATSZÁMLÁLÓNAK?

A szavazatszámoló bizottságok tagjait a jegyző jelöli ki és az önkormányzat képviselő-testülete választja meg. Szavazatszámoló bizottsági tagnak vagy póttagnak jelentkezhetsz a helyi választási irodában (a jegyzőnél), amennyiben a választásra jogosult vagy, de ennek határideje korlátozott. Ha nincs már lehetőség a településeden a tagságra vagy nem jelöltek ki, delegálhat téged az egyik választáson induló jelölt vagy jelölő szervezet. Mivel az önkormányzati választásokon csak a névjegyzék szerinti helyen adhatod le a szavazatodat, ezen a választáson nem praktikus más településen jelentkezni bizottsági tagnak, mivel így nem fogod tudni leadni a szavazatodat ugyanazon a napon, amikor a bizottságban kell dolgoznod.

További hasznos információkat találsz itt:

www.beleszolok.hu

BELESZÓLOK.HU

VÁLASZTÁSI KISOKOS 2024

**Önkormányzati és
Európai Parlamenti választás
2024. június 9.**

**JÓ OLVASÁST ÉS A KÖZÜGYEKBE VALÓ SIKERES
EGYÜTTMŰKÖDÉST KÍVÁNUNK!**

A füzet a Civil Kollégium Alapítvány szervezésében
és a TASZ szakmai segítségével valósult meg.